

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ที่ปรากฏในหนังสือรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (ซีไรต์) ประเภทนวนิยาย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522-2546 จำนวน 9 เรื่อง ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยอ่านสำรวจ ตลอดจนวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ของตัวละครจากบทสนทนา พฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิด และทัศนคติของผู้เขียน เพื่อจำแนกความฉลาดทางอารมณ์ที่ปรากฏตามทฤษฎีจำแนกองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ของ แดเนียล โกลแมน (Goleman D.) ซึ่งผู้วิจัยได้พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ของตัวละครสามารถเป็นแบบอย่าง หรือเป็นข้อส่งเสริมเพื่อพัฒนาทักษะความฉลาดทางอารมณ์ให้แก่ผู้อ่านได้ เช่น สามารถส่งเสริมการตระหนักรู้ความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น สามารถควบคุมและจัดการกับอารมณ์ของตนเมื่อเผชิญกับอุปสรรคก็สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ตลอดจนการส่งเสริมทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นในการดำรงชีวิตให้เกิดความสุข ทั้งนี้ข้อความจากนวนิยายทั้ง 9 เรื่องเป็นข้อมูลที่สามารถวิเคราะห์ความฉลาดทางอารมณ์ได้ในรูปแบบตาราง (ภาคผนวก) และแบบพรรณนาวิเคราะห์ ดังนี้

หมวดสมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competence) องค์ประกอบการตระหนักรู้ตนเอง ปรากฏว่านวนิยายเรื่อง ลูกอีสาน คำพิพากษา ปูนปิดทอง ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน และอมตะ มีความโดดเด่นด้านการตระหนักรู้ในอารมณ์ของตนเอง และความสามารถในการประเมินตนเอง ได้มากที่สุด ส่วนการแสดงออกถึงความมั่นใจในตนเอง เป็นคุณลักษณะที่โดดเด่นรองลงมานวนิยายเรื่อง ตลิ่งสูง ชุงหนัก และเวลา มีความโดดเด่นด้านตระหนักรู้ในอารมณ์ของตนเอง และคุณลักษณะที่ปรากฏโดดเด่นรองลงมาได้แก่ คุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ด้านการประเมินตนเองได้ และการแสดงความมั่นใจในตนเอง และนวนิยายเรื่อง ช่างสำราญ ปรากฏคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ด้านการตระหนักรู้อารมณ์ของตนเอง และการแสดงความมั่นใจในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ด้านการประเมินตนเองได้นั้นอยู่ในระดับต่ำ

องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านการควบคุมตนเอง และคุณลักษณะของผู้ที่มีความซื่อสัตย์และเป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจ ตลอดจนการแสดงถึงความสามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่มากที่สุด ได้แก่ นวนิยายเรื่อง ปูนปิดทอง ตลิ่งสูง ชุงหนัก เวลา ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน ส่วนคุณลักษณะด้านความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพการเปลี่ยนแปลง ความเป็นผู้เอาใจใส่และคอบรอบในการทำงานปรากฏโดดเด่นรองลงมา นวนิยายเรื่อง ลูกอีสาน คำพิพากษา และอมตะ ปรากฏคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่โดดเด่นที่สุดในทักษะทางอารมณ์ด้านการ

ควบคุมอารมณ์ตนเอง รองลงมาได้แก่ ลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ด้านการแสดงออกถึง การเป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจ ความเป็นผู้เอาใจใส่และรอบคอบในการทำงาน ความสามารถในการ ริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ และความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพการเปลี่ยนแปลงเป็นคุณลักษณะ ที่โดดเด่นรองลงมา นวนิยายเรื่อง เจ้าจันทร์ผมหอม มีคุณลักษณะโดดเด่นด้านคุณลักษณะของผู้ที่ มีความซื่อสัตย์และเป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจมากที่สุด รองลงมาได้แก่ คุณลักษณะความเป็นผู้เอาใจใส่ และรอบคอบในการทำงาน ความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพการเปลี่ยนแปลง และการควบคุม ตนเอง ส่วนคุณลักษณะที่ไม่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้เลยได้แก่ ความสามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์ สิ่งใหม่ นวนิยายเรื่อง ช่างตำราญ ปรากฏองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านการควบคุมตนเอง ทุกด้าน ได้แก่ คุณลักษณะของผู้ที่มีความซื่อสัตย์และเป็นบุคคลที่น่าไว้วางใจ การแสดงถึงความ สามารถในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ และการแสดงความสามารถในการปรับตัวต่อสภาพ การเปลี่ยนแปลง ซึ่งในแต่ละด้านไม่โดดเด่นมากนัก โดยเฉพาะคุณลักษณะความเป็นผู้เอาใจใส่ และรอบคอบในการทำงานที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้เพียงเล็กน้อยเท่านั้น

องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านการสร้างแรงจูงใจ ปรากฏว่า นวนิยายเรื่อง ตี๋สูง ชุงหนัก และประชาธิปไตยบนเส้นขนาน แสดงถึงคุณลักษณะการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการแสดงความคิดริเริ่มเชิงรุกโดดเด่นมากที่สุด ส่วนคุณลักษณะทางความฉลาดทางอารมณ์ที่ โดดเด่นรองลงมาได้แก่ การรับรู้ข้อผูกมัดของคนกับพันธกิจ และความสามารถในการมองโลกในแง่ดี นวนิยายเรื่อง ปูนปัดทอง และช่างตำราญ แสดงถึงคุณลักษณะการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดดเด่นมากที่สุด และคุณลักษณะการแสดงความคิดริเริ่มเชิงรุก ตลอดจนความสามารถใน การมองโลกในแง่ดีโดดเด่นรองลงมา แต่ในนวนิยายทั้งสองเรื่องนี้ไม่ปรากฏคุณลักษณะการรับรู้ ข้อผูกมัดของคนกับพันธกิจเช่นเดียวกัน นวนิยายเรื่อง เจ้าจันทร์ผมหอม และเวลา มีคุณลักษณะ การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดดเด่นที่สุด ส่วนคุณลักษณะรองลงมาได้แก่ การรับรู้ข้อผูกมัดของ คนกับพันธกิจ การแสดงความคิดริเริ่มเชิงรุก และความสามารถในการมองโลกในแง่ดี แต่ใน ขณะเดียวกันนวนิยายเรื่อง ลูกอีสาน กลับมีคุณลักษณะโดดเด่นที่สุดด้านการรับรู้ข้อผูกมัดของคน กับพันธกิจ การแสดงความคิดริเริ่มเชิงรุก ส่วนคุณลักษณะการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และ ความสามารถในการมองโลกในแง่ดีปรากฏโดดเด่นรองลงมา นวนิยายเรื่อง คำพิพากษา ปรากฏ คุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่โดดเด่นด้านการรับรู้ข้อผูกมัดของคนกับพันธกิจ รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการมองโลกในแง่ดี และการสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ตามลำดับ ส่วนคุณลักษณะ ความฉลาดทางอารมณ์ที่ไม่ปรากฏในนวนิยายเรื่องนี้คือ การแสดงความคิดริเริ่มเชิงรุก สุดท้าย นวนิยายเรื่อง อมตะ มีคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่โดดเด่นในด้านการสร้างแรงจูงใจ

ใฝ่สัมฤทธิ์ และการแสดงความคิดริเริ่มเชิงรุก ส่วนคุณลักษณะด้านการรับรู้ข้อผูกมัดของคนกับพันธกิจปรากฏเพียงเล็กน้อย ตลอดจนคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่ไม่ปรากฏเลยได้แก่ความสามารถในการมองโลกในแง่ดี

หมวดสมรรถนะทางสังคม (Social Competence) องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านการเอาใจเขามาใส่ใจเรา ปรากฏว่านวนิยายเรื่อง ปูนปิดทอง และประชาธิปไตยบนเส้นขนาน มีคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่โดดเด่นการตระหนักรู้ถึงสภาพสังคมและการเมือง และความสามารถในการรับมือกับความแตกต่างระหว่างบุคคลมากที่สุด รองลงมาได้แก่คุณลักษณะในการเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น และความต้องการที่จะพัฒนาทักษะความสามารถของผู้อื่น อีกทั้งไม่ปรากฏคุณลักษณะของผู้ที่มีจิตใจพร้อมให้บริการเช่นเดียวกัน นวนิยายเรื่อง เวลา และอมตะ มีคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่โดดเด่นมากที่สุดคล้ายคลึงกันคือ คุณลักษณะในการเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ความต้องการที่จะพัฒนาทักษะความสามารถของผู้อื่น และความเป็นผู้ที่มีจิตใจพร้อมให้บริการ ตามลำดับ แต่นวนิยายสองเรื่องนี้แตกต่างกันที่นวนิยายเรื่อง เวลา ปรากฏคุณลักษณะความสามารถในการรับมือกับความแตกต่างระหว่างบุคคล แต่ไม่ปรากฏคุณลักษณะการตระหนักรู้ถึงสภาพสังคมและการเมือง

ในขณะเดียวกันนวนิยายเรื่อง อมตะ ก็ปรากฏคุณลักษณะการตระหนักรู้ถึงสภาพสังคมและการเมือง แต่ไม่ปรากฏคุณลักษณะความสามารถในการรับมือกับความแตกต่างระหว่างบุคคล เช่นเดียวกับนวนิยายเรื่อง คำพิพากษา ที่ปรากฏคุณลักษณะที่โดดเด่นด้านการเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น ความต้องการที่จะพัฒนาทักษะความสามารถของผู้อื่น การแสดงออกถึงการเป็นผู้ที่มีจิตใจพร้อมให้บริการ และความสามารถในการรับมือกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตามลำดับ แต่ไม่ปรากฏคุณลักษณะการตระหนักรู้ถึงสภาพสังคมและการเมือง ส่วนนวนิยายเรื่อง ตลิ่งสูง ชุงหนัก ก็ปรากฏคุณลักษณะที่โดดเด่นด้านการเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นความต้องการที่จะพัฒนาทักษะความสามารถของผู้อื่น การแสดงออกถึงการเป็นผู้ที่มีจิตใจพร้อมให้บริการ ตามลำดับเช่นเดียวกัน แต่กลับไม่ปรากฏคุณลักษณะความสามารถในการรับมือกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และการตระหนักรู้ถึงสภาพสังคมและการเมือง

นวนิยายเรื่อง ลูกอีสาน มีคุณลักษณะทางอารมณ์ที่โดดเด่นที่สุดด้านการแสดงออกถึงการเป็นผู้ที่มีจิตใจพร้อมให้บริการ และความสามารถในการรับมือกับความแตกต่างระหว่างบุคคล รองลงมาได้แก่ คุณลักษณะด้านการเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น และความต้องการที่จะพัฒนาทักษะความสามารถของผู้อื่น และคุณลักษณะที่ปรากฏน้อยที่สุดคือ การตระหนักรู้ถึงสภาพสังคมและการเมือง นวนิยายเรื่อง ช่างตำราญ มีคุณลักษณะที่โดดเด่นที่สุดด้านการเข้าใจความรู้สึกนึกคิด

ของผู้อื่น รองลงมาได้แก่ ความต้องการที่จะพัฒนาทักษะความสามารถของผู้อื่น และการตระหนัก
รู้ถึงสภาพสังคมและการเมือง ส่วนการแสดงออกถึงการเป็นผู้ที่มีจิตใจพร้อมให้บริการ และ
ความสามารถในการรับมือกับความแตกต่างระหว่างบุคคลปรากฏเพียงเล็กน้อยเท่านั้น

สุดท้ายนวนิยายเรื่อง เจ้าจันทร์ผมหอม มีคุณลักษณะที่โดดเด่นที่สุดด้านการตระหนักถึง
สภาพสังคมและการเมือง รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการรับมือกับความแตกต่างระหว่าง
บุคคล และคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่ปรากฏบ้างคือ การเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่น
ส่วนคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่ไม่ปรากฏเลย ได้แก่ ความต้องการที่จะพัฒนาทักษะ
ความสามารถของผู้อื่น และการแสดงออกถึงการเป็นผู้ที่มีจิตใจพร้อมให้บริการ

องค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านทักษะทางสังคม ปรากฏว่า นวนิยายทั้ง 9 เรื่อง
ปรากฏจุดเด่นและจุดด้อยของคุณลักษณะองค์ประกอบทางความฉลาดทางอารมณ์ที่แตกต่างกันไป
ในหลายทิศทาง ผู้วิจัยจึงสรุปผลการวิเคราะห์ออกเป็นเรื่อง ๆ ไปดังนี้ เช่น นวนิยายเรื่อง
ลูกอีสาน มีคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่โดดเด่นด้านการอิทธิพลในการโน้มน้าวใจผู้อื่น
หรือการใช้ยุทธวิธีการเชิญชวนอย่างได้ผล การแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ และการกระตุ้นให้เกิด
ความสามารถของทีมงาน รองลงมาได้แก่ การเป็นผู้มีความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถ
ในการจัดการกับข้อขัดแย้ง ความสามารถในการเปลี่ยนตัวกระตุ้นเพื่อให้เกิดการทำงานที่มี
ประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และความสามารถในการประสานงานร่วมมือกัน และคุณลักษณะความฉลาด
ทางอารมณ์ที่พบบ้างคือ ความสามารถในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหมู่คณะ
ในขณะที่ นวนิยายเรื่อง คำพิพากษา มีคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่โดดเด่นด้านการอิทธิพล
ในการโน้มน้าวใจผู้อื่นหรือการใช้ยุทธวิธีการเชิญชวนอย่างได้ผล และความสามารถในการเปลี่ยน
ตัวกระตุ้นเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น รองลงมาได้แก่ การกระตุ้นให้เกิดความ
สามารถของทีมงาน ความสามารถในการจัดการกับข้อขัดแย้ง การแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ
การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหมู่คณะ และความสามารถในการประสานงาน
ร่วมมือกัน ตามลำดับ และที่ปรากฏน้อยที่สุดคือ คุณลักษณะของการเป็นผู้มีความสามารถในการ
สื่อสาร ส่วนนวนิยายเรื่อง ปูนปิดทอง มีคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่โดดเด่นด้านการเป็น
ผู้มีความสามารถในการสื่อสาร การเปลี่ยนตัวกระตุ้นเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
และความสามารถในการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหมู่คณะ รองลงมาได้แก่
คุณลักษณะด้านการใช้อิทธิพลในการโน้มน้าวใจผู้อื่นหรือการใช้ยุทธวิธีการเชิญชวนอย่างได้ผล
และความสามารถในการจัดการกับข้อขัดแย้ง ส่วนคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่น้อยที่สุด
แต่ก็ยังมีปรากฏได้แก่ การแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ ความสามารถในการประสานงานร่วมมือกัน
ประการสุดท้ายคือ การกระตุ้นให้เกิดความสามารถของทีมงาน

นอกจากนี้ นวนิยายเรื่อง *คลังสูง ชุงหนัก* มีคุณลักษณะองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านทักษะทางสังคมไม่โดดเด่น แต่ก็ยังปรากฏคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ในทักษะทางสังคมอยู่บ้าง เช่น การแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ การเปลี่ยนตัวกระตุ้นเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหมู่คณะ การประสานงานร่วมมือกัน และการกระตุ้นให้เกิดความสามารถของทีมงาน แต่ยังมีคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์บางประการที่ไม่ปรากฏเลย ได้แก่ คุณลักษณะด้านการใช้อิทธิพลในการโน้มน้าวใจผู้อื่นหรือการใช้อุทธรณ์วิธีการเชิญชวนอย่างได้ผล ความสามารถในการสื่อสาร และความสามารถในการจัดการกับข้อขัดแย้ง แต่ในนวนิยายเรื่อง *เจ้าจันทน์ผมหอม* กลับปรากฏคุณลักษณะองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ด้านการใช้อิทธิพลในการโน้มน้าวใจผู้อื่นหรือการใช้อุทธรณ์วิธีการเชิญชวนอย่างได้ผล รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร และความสามารถในการจัดการกับข้อขัดแย้ง ตามลำดับ และคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่ปรากฏในจำนวนน้อยคือ การแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ การเปลี่ยนตัวกระตุ้นเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และความสามารถในการประสานงานร่วมมือกันของบุคคลในหมู่คณะ ส่วนคุณลักษณะองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ที่ไม่ปรากฏเลยได้แก่ การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหมู่คณะ และการกระตุ้นให้เกิดความสามารถของทีมงาน

เช่นเดียวกับนวนิยายเรื่อง *เวลา* มีคุณลักษณะองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ที่โดดเด่นในด้านการใช้อิทธิพลในการโน้มน้าวใจผู้อื่นหรือการใช้อุทธรณ์วิธีการเชิญชวนอย่างได้ผล และความสามารถในการสื่อสาร รองลงมาได้แก่ ความสามารถในการจัดการกับข้อขัดแย้ง การเปลี่ยนตัวกระตุ้นเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ความสามารถในการประสานงานร่วมมือกันของบุคคลในหมู่คณะ การกระตุ้นให้เกิดความสามารถของสมาชิกในทีมงาน และที่พบเพียงเล็กน้อยได้แก่ การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหมู่คณะ ส่วนคุณลักษณะองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ที่ไม่ปรากฏเลยได้แก่ การแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ แต่ในขณะที่เดียวกันนวนิยายเรื่อง *ประชาธิปไตยบนเส้นขนาน* มีคุณลักษณะองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ที่โดดเด่นในด้านการสื่อสาร การแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ และการเปลี่ยนตัวกระตุ้นเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น คุณลักษณะที่เด่นชัดรองลงมาได้แก่ การใช้อิทธิพลในการโน้มน้าวใจผู้อื่นหรือการใช้อุทธรณ์วิธีการเชิญชวนอย่างได้ผล และการกระตุ้นให้เกิดความสามารถของสมาชิกในทีมงาน ส่วนคุณลักษณะที่เด่นชัดในระดับปานกลางคือ ความสามารถในการจัดการกับข้อขัดแย้ง การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหมู่คณะความสามารถในการประสานงานร่วมมือกันของบุคคลในหมู่คณะ

นอกจากนี้ นวนิยายเรื่อง อมตะ ยังปรากฏคุณลักษณะองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ที่โดดเด่นในด้านการใช้อิทธิพลในการโน้มน้าวใจผู้อื่นหรือการใช้อุทธรณ์วิธีการเชิญชวนอย่างได้ผล และความสามารถในการสื่อสาร รองลงมาได้แก่ การแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ การเปลี่ยนตัวกระตุ้นเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหมู่คณะ ส่วนคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่พบบ้าง เช่น ความสามารถในการจัดการกับข้อขัดแย้ง ความสามารถในการประสานงานร่วมมือกันของบุคคลในหมู่คณะและการกระตุ้นให้เกิดความสามารถของสมาชิกในทีมงาน และสุดท้ายนวนิยายเรื่อง ช่างสำราญ ปรากฏคุณลักษณะองค์ประกอบความฉลาดทางอารมณ์ที่โดดเด่นที่สุดในด้านความสามารถในการประสานงานร่วมมือกันของบุคคลในหมู่คณะ รองลงมาคือ ความสามารถในการจัดการกับข้อขัดแย้ง ส่วนความสามารถในการสื่อสาร การแสดงออกถึงความเป็นผู้นำ การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในหมู่คณะและการกระตุ้นให้เกิดความสามารถของสมาชิกในทีมงาน ยังเป็นคุณลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่ปรากฏอยู่บ้าง แต่ที่พบน้อยที่สุดคือ การเปลี่ยนตัว-กระตุ้นเพื่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และที่ไม่ปรากฏเลยได้แก่ การใช้อิทธิพลในการโน้มน้าวใจผู้อื่นหรือการใช้อุทธรณ์วิธีการเชิญชวนอย่างได้ผล